

FOTO: HN – JAN ŠILPOCH

Plastiky antického hrdiny Hérakla na terase u vstupu do Valtického zámku

STAVBY A STAVITELÉ

Joseph Hardtmuth

1805 akvadukt
1806 lázně v lednickém zámeckém parku, Lovecký zámek
1807 Chrám múz (na konci oranžerie, dokončen 1808), Janohrad (dokončen 1810)
1809 – 1810 přestavba Nového Dvora jižně od Lednice
1810 – 12 zámečky Pohansko a Lány jižně od Břeclavi, Památník otci a bratřím neboli Kolonáda na Homoli (Rajstně) u Valtic

Josef Kornhäusel

1812 – 1817 dokončil Kolonádu
1812 – 1813 Dianin chrám, zvaný též Rendez-vous v Bořím lese
1814 – 1815 zahradní křídlo lednického zámku
1814 – 16 Rybníční zámeček
1818 Apollonův chrám

Dianin chrám

Pohansko

akvadukt

Kolonáda

Franz Engel

od 1819 dostavěl Apollonův chrám a Katzelsdorfský salet podle plánů svého předchůdce, Nový Dvůr doplnil o tzv. Rotundu
1824 chrám Tří grácií
1826 – 1827 podle jeho plánů postaven Hraniční zámeček

FOTO: ARCHIV

Hraniční zámeček

→ českých pánů na Staroměstském náměstí a rok nato se stal českým místodržitelem. Politický vzestup samozřejmě provázal hromaděním majetku. Kromě valtického a lednického panství patřilo po třicetileté válce Lichtensteinům jen na jižní Moravě dalších osm panství. Karlův syn Karel Eusebius pokračoval s tímto zázemím v rozsáhlých rekonstrukcích obou velkých zámků a v budování dalších barokních staveb.

Valtická rezidence

Valtický zámek dostal dnešní podobu v 17. a první polovině 18. století. Impozantní, střídavě elegantní a v každém ohledu velkorysou budovu obklopoval park s početnými plastikami a skulpturami, z nichž ovšem mnohé zmizely v zákrutech dějin. Na příkaz Karla Eusebia byl na písčiny mezi Valticemi a Břeclaví vysazován rozsáhlý komplex borovicového lesa. Na něj navazovaly vrcholně barokní úpravy zámeckého parku. Jeho první obrazové doklady jsou ze 17. století. Barokní zahrada za zámek byla založena o něco později, až v roce 1727. Původně francouzský styl s přísným geometrickým uspořádáním záhonů se v 19. století změnil na anglický, dodnes se však dochoval jen zlomek, asi 20 ha v nejbližším okolí zámku. Současná podoba parku je určena výsadbami v 18. a 19. sto-

letí. Mimořádně atraktivními květy poutá pozornost osmnáctimetrový liliovník tulipánokvětý. Zdejší jerlín japonský, jehož spodní větve už koření, je zase největším jedincem svého druhu na Moravě. Za zámek se táhne alej jalovců viržinských, další zajímavostí je pak sedmikmenný dřín. Celkem je tu evidováno na devadesát druhů dřevin. Architekt Kornhäusel vybudoval v letech 1814 – 1823 spolu se sochařem Josefem Klieberem jihozápadně od města kolonádu, roku 1818 severně od města Belvedere a v letech 1810 – 12 postavil architekt Hardtmuth severovýchodně od města tzv. Dianin chrám, nazývaný též Rendez-vous, v podobě triumfálního oblouku.

Barokní výstavba

Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie získal současnou podobu důkladnou přestavbou ve druhé a třetí čtvrtině 17. století. Raně barokní stavba o půdorysu 48 x 28 m a výšce 34 m je svou monumentalitou v záalpských zemích výjimečná. Krátce po dokončení, v roce 1680, byl před ním jako díkůvzdání za ukončení epidemie vztyčen morový sloup se sochou Panny Marie – Královny nebes a sv. Šebestiána. Třetím barokním komplexem Valtic je klášter řádu sv. Jana z Boha (tzv. milosrdných bratří) s kostelem sv. Augustina a nemocnicí. Byl dokončen ve stejné době jako farní chrám na náměstí. Autorství projektu celého komplexu je přisuzováno Janu Křtiteli Ernovi, který se podílel se svým otcem Andrease také na stavbě farního kostela.

Mokřady evropského významu

Mokřady a partie lužních lesů v okolí rybníků a v nivě Dyje hostí barvitě spektrum ptačích druhů. Mnohé zde hnízdí, pro jiné je oblast tahovou zastávkou. Ornitologové řadí zdejší areál k nejvýznamnějším evropským lokalitám. Kromě odborníků si pochvaluje i běžný turista – přímo z terasy kavárny Hranicního zá-